

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: One year, Six months, Foreign and Jersey City Rates, Single copies.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді наші листки гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ПРО ДОПОМОГУ ПИСЬМЕННИКАМ

Товариство Помічник Письменникам у Трентоні, Нью Джерзі, дістає в бігу кореспонденції з українськими письменниками рія цінкових листів.

Сі листки розсилають наперед тижні заміди українських творців духа в їхній Історичну добу.

Один з них писав: „Лист (без дати) і 25 доларів дістав.

Дуже Вам дякую, Дорогі Земляки, за одне і за друге. Тих 25 доларів маю для мене матеріальні і моральні значіння.

Матеріальне, бо я у великій біді. Буває так, що нема часу купити паперу, щоб писати і нема на марку, щоб вислати лист. Тут тепер долар ривняється чотирим маркам і 20 фенікам, а за ті гроші навіть кілька месла не купиш. Як знаєте, я ніколи плати не маю, бо часе віну втратив 25 літ державної служби. Жіно виключно з того, що пером запроваю, а які шлі літературні та наукові заробітки, то Вам теж маю відомо. Доводиться голодувати та ще й не показувати того, щоб чути не бачили, як живеться українському письменникові, що має за собою 30 літ літературної праці. Та ще треба й відомо змаляк-емігрантів турбувати... Треба їздити на бізнес записаний брати на себе всякі реферати, тримати виклади і промови, — все за дурно, навіть без звороту залізничних білетів.

Радичі, як помагає другим, а тут у тебе на думці, що завтра на обід зварити, бо часом і на картофлю нема. Чиста драма.

Я гірко читати в деяких американських газетах (мен не тямлю) наміхати над такою бідою. Ті лицарі брудного пера насміхаються з чоловіка, котрий чесно 50 літ прожив, не був ніколи в чужині агентом, ні недовного гроша до рук не брав. Вони через те, що я бідний, мені навіть літературного хисту відмовляють, бо бачили, що я не поет. Бог святий знає, що з нас поет, а що літературний шарлатан, коли не щось гірше. Я тільки знаю, що мої твори поберікаюди на чужі мови, і то богато, мабуть найбільше з усіх наших творів, і то їх чужа критика хвалить. Пишу бо мушу, бо так мені якійсь невдоволю голою велить, а чи я поет, то це покаже час котрий змете всяку пишмачську полову, а зерно, чисте зерно лишить, як шіне надбання народного духа.

Я певний, що нинішня ліхотка кіньїться і що Бог поведе мені повернути те все, що я тепер дістаю від земляків, як доказ їх доброї волі та паміти про мене. Між іншим маю надію повернути також і те, що від Вашого Товариства діставо.

Як закінчене отсього листа показує, що українські письменники не хочуть жернати, але хочуть всяку поміч звернути, так листи других письменників показують, що вони теж не хочуть ніякої допомоги, що вони не хочуть допомоги, а лише змоги заробити собі чесно працею на хліб.

„До сіл пори“ — пише другий — „дістав я від Хвалювого Товариства чотири запомоги, разом 55 (п'ятдесят і п'ять) доларів.

Дякую за паміти і поміч, доношу Вам, що я з тими грошіи зробив.

Я не зужив їх на власні потреби, але вложив в видані мої твори.

За перші дві запомоги я видав оповідане... Се видані не богато коштовало, бо то був переклад. Коли з продавці сї книжкою у Львові! мені вернулося і коли прийшла від Вас третя запомога, я троха грошей доповнив і видав перший том Історії України (книжкі дві).

Последня Ваша поміч, в котрій було 20 доларів (разом 40 доларів), уможливило мені видані другого тому Історії України. Щоби Бог видати, я мусів доповнити не раз тільки, бо по послідній справці друкарів кошти друку у Львові так пішли, що я мусів кошти зібрати з Америки. Лише з Америки мені від першого коштує мені рівно з 10 доларів більше, ніж коштував перший.

Надїюся, що з розподілу грошей книжок в Америці ще дешо капиє, а зробив переклад моєї повістки.

Сей примір показує Вам, яка поміч письменникам, на мою думку найкраща в світі. Найліпше помагає уможливаючи їм видані і розподіл їх творів.

Запомогу повинен діставати тільки „зробив“, літературний інвалід, котрий народом добре прислухався, але вже працювати не може. Такому, що може працювати, треба дати можливість заробку.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

„ПРЕЗИДЕНТ В ОПАЛАХ“, АБО „НОВИХ ЯЗИЧКУ БУДЕШ ТІСТИ ПАЛЯНИЧКУ“.

(Оригинальнa допис „Свобода“ з Вілліа).

У „Свободі“ вже була вістка про промову Л. Войцеховського президента „Найяснейшоу“ в Познаню, в котрій він дав висхідні своїм невдоволенням зборничим та імперіалістичним інстинктам. Так як хоче, щоби Польща була за всяку ціну „модернею“, а до того не вистарчає йому по всьому, що вона при помочи злобоного тигра Клеманса та найвного Вілсона нахалана, а чого після висказу Мекдоналда не годна тепер в жаден спосіб травити. Пам президент хоче ще більше, хочете „до нам сім правне належи“, а що не легко дасться означити. Так як нема ще видуманого апетитометра на знамениті вшепольські апетити...

Лиш біда, що маніфестовані не публічні такі апетити робить фатальне вражіння на чужих політиків, навіть належачи до пресвідої антаги, котра як звісно йє мала великія скрупуліи, коли хочило о обдерти других народів з їх власности та добра. Бо і в антантських кругах починають поворли приходити до пересвідчення що політика обдирання другіх, та збогачування своїх публіч в роді Польщі зурваліи менш добром — не все може вийти і самій антанті, на здоров'я та пожиток. І власне в антантській пресі почали по неудачній красомовній експлозіи П. Войцеховського в Познаню — появляється дуже терпкі вискази „соболізнавств“ по причині „послізнєнств“ П. Войцеховського, що жадало хочби лише італійський „Корієре делья сера“ (Вечірній вістник).

Взявся отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

кордон зі зброєю в руках. Більшість цих повнечених, виснажених, морально прибитих людей готується з запалом до праці, як треба перевести діячів культурного відродження нашої країни. Особливу увагу на себе смірайше селаство віддає виченою кооператив. У Празі і в таборах для інтернованих емігрантських Українських Селянська Спілка, що нараховує в межах Чехословаччини до 2,000 членів, організувала з місцевими засобами кооперативні корготвореній школи. В цих школах, рівно як і в чеських, вчалось сотні наших селян-емігрантів, а котрих незабаром вийдуть агітатори й діячі кооператив. На жаль, багато жінок не мають ніякої можливости дати поглибленіи кооперативні знання і спеціалізуватися в сільсько-господарській кооператив, княсичним зразком котрої є одна лісна Дина. Мої товариші, котрі керують кооперативним навчанням, і слухачі кооперативних шкіл просили мене звернутися до данських кооперативних організацій і окремих діячів з проханням допомогти, чим можна, найкращим учням кооператорам з України в набутті ними кооперативної практики і продовженню навчання у відповідних інституціях Данії. Відомо українська ділячка п-ї проф. С. Русова має вести в цій справі персональні переговори. Найбільше нас цікавить спеціалізація в речовому і молочарському ділі. Ми знаємо собі звіт з того, наскільки це литанє є делікатне, бо рідіє не лише про дозвіл для наших емігрантів працювати в кооперативних установах, а також і про призначення для них на зразок того, як то є в Чехословаччині і в деяких інших державах, певного числа стипендій. Ми маємо надію, що наше звертання не залишиться без відгуку, і наші данські товариші, перейняті чуттям кооперативної солідарности, допоможуть в міру можливости в цій справі, значючі, що в майбутньому українській селянській нарді зможе на ділі доказати своєй відчотности і дружби, яка вже здавна його звязує з скандинавськими народами. З кооперативним привітом буши. делегат Центральних Кооперативних Союзів України, директор празької Кооперативної Школи Д. Ісєвич.“

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

„Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити? „Контент сенюров“ — то на не добродієвський жargon. Навіщо ж за літературну працю, не повинна ні дачого ні чого заплатити?

Виняє отже і чесні „родичі“ до свого найвишого репрезентанта тай зачали йому допикати в роді: „що пан владієчє нагадали?“ А п. Войцеховскі „великі чловеки до малих інтересуф“ хоч і сюди і туди крутив, то всеж таки не міг своїм „защим родакам“ того сказати, що та бідо Польща, котра через сон віворилася зі своїх ілюбуваних практик, а потім обурювала „ой мамаму то сплюнцо вирвадосен нехцоню“.

Він же не спав, і не дримав а говорив шілкою на яві, навіть мабуть серед грому гарматних свчотичних вистрїлї, були і помешного моголіби котрі збудити.

Будь що будь серед польських активних політиків вистала „огученє занепокоєнє“, бо ануж п. президент „з запалем годним „депейшє справу“ готов при якій новій нагоді знову сказавши по буквинськи „защитити за слово“ тай палнучи собі „муфку“, що як дильпомамат цілого світу у вухах залящити? Ануж й пр. жадає вид признанія польському „марштуру“ города Гаваї на острові Гагу в Гоннолюлу, „альбо мене Польща побече мене на спокійнем ошане порт одповедні вволі зазначєчєя свого марштурового становища“.

Чи не викликало би таке жаданє висказанє головою польської держави дипломатично-політичному з'їзду в Америцї, коли Злученими Державинами, та чи зробило би йому рївночасно вражіння, що Польща значинє дурнєя виводити на мороз?

Та дуже жаданє — історична рада в раду — остаточно марштурок соймовий Ратак (з даху конвент Гімнізальний) скликав сулент геніралих себї попросту сказавши засліданє клобувних голів. Але така штука була би занадто прогнєтала готу у Польщі мусьбути назване все вишній штилетем.

ПОМОЖІМ ХОРОМУ А ДУЖЕ СЛОБІСНОМУ АРТИСТОВИ.

Хтож з нас не знає або не чує, про п. Михайла Засуляку? Є се молодий около 30-літній Артист-співак, який кінчив учительський семінар у Львові і вишні школи спібу, але зляди слабого здоров'я і ослабленого життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має заєс здорову, гарну, прекрасний голос, тенор-баритон, який співає з великим душевним і так заробляв на своє життя, удержуючи старенької матері.

Однак в теперішніх наших часах де дуже погладив біда і худоба заглядає до дому Артиста, так, що навіть не має чим заробити на життя, а до того погладивши в обітнху учительської посади ні працювати фізично. Має зає

ЗНАЧЕННЯ СПОРТУ.

Боротьба за існування.

Людство з давен-давня провадить бездумну боротьбу за існування в боротьбі з природою зверху і внутрішню. Не можуть видиритися спітлого закону природи, однак раз-ураз намагаються болей припинити його вістре, відлітніти від природи і зарозом опанувати її, відті з'яву змист саванні і статі, чимє кращим. І боротьба єж важе не зме саме голе існування, але з вигідніше життя і не примітивними способами як звірята, але рафінованими.

Давнина спорту і аристократичність.

Одним із засобів боротьби за існування є як-раз руханка, а одною з її голуєць є спорт. Деякі спорти, пр. ловецтво та кі длаві, як і сам чоловік, і як глибоко сагає історія все були занятєм почесним, немов привілеєм ліпших людей, мужчин, голви родини, ватажків, князів, королів. Знаємо пр. що те ніс грали у Франції в XVII в. виключно аристократи. Сьогодні, в часи демократії і поширення злюботів культури серед мас людности, спорти не перестає бути привілеєм шляхти але приклад от хоч би нашого народу показує, що далеко є те до того, аби стали загальним добром нації.

Що-ж то є спорт?

Багато говориться і пишеться у нас про спорт, кождому то слово на устах, але до нині нема згоди між ученими, що відео означає. Трудно знайти спільні ознаки пр. між ловцтвом, верховою їздою і спортивним м'ячем. До того ще спорт ніс споріднений з двома гадузми руханки, а саме руханковими забавами й грими та атлетикою. З фізіологічного погляду належить спорт до тривалів вправ, то значить вимагає тривалого напруження м'язів. Повнотте спорту можна би означити так, що то є постійне рухове заняття на свіжою повітрі для приємности. Для того не є спортом пр. білрід або кружок, хоч вимагають напруження і руку.

Змаг і змагання.

Ще краше віддає саму істоту спорту укр. слово змаг. Спортвоче змагання з опором природи пр. терте повітря, сингу, леду і перемагає противника на змаганні.

З огляду на пору року, в якій займаємося якимсь спортом, діяється спорти на сезонові, пр. літні, осінні, весні. З огляду на рід змагань розрізняємо спорти перегонові, коли змагання змагаються поруч себе, що швидше і стрічні, коли борються проти себе, пр. молотківка, гаківка, копанні м'яч. Тая самі змагання бувають усілякі: приватні, пробні місцеві, істотні (між двома містами) області, краєві, всенародні — олімпійські.

Осьма Олімпійські.

Саме тепер відбувається осьма з черги олімпіада в Парижі. Деякі змагання доводили ітти ірнша приналежност змагунів (Злучені Держави коло

300), навіть Румуні й Польки є там заступлені. Деякі народи не мають ніяких вигладі хоч би в якій гадузі руханки чи спорту здобути нагороду, а встакі виділяють великі гроші, аби їх бар державних чи народному здвнн. Ми маємо вже змагунів і грихн руханків, а дост ми не брліти учасні в олімпійській Хому?

Ріжні на се є причини. Найлекше був би викрут, що крім Українців деякі цивілізовані народи, як от Німці, Москалі не обіслали 'Новім згодіорічній олімпіади іза ворожнечі до французів.

Але справді ми досі на стид не маємо олімпійського комітету, що повинен би організувати висилку змагунів. Що гірше навіть на спортивних грунті не можемо об'єднати всі частини нашого великого народу. От пр. у Чернівцях істнує „укр. футбольна дружина „Добувун“, кажуть, що найліпша в Румунії, а звязку з нею нема. Десять народів спроваджують собі дружини до змагань з другого і третого краю, а ми не можемо запросити до Львова карпатських футболістів, бо Велика Україна відділена від західної ще гірше як хінський муром.

Відчитати про спорт.

Почин вишшов з Львова. Заходом Укр. Народного Університету були улаштовані пр читальних „осередка і передмість Львова численні відчитки про значення руханки та спорту. Прелегантами виступали проф. Т. Франко і Гайдучок. В березні 1924 р. відбувся наційний спортивний вєсир, на яким перед очима публіки були показані ріжні спорти й атлетичні продукції живих руханків. Пояснення давав проф. Гайдучок. Подібні відчитки відбулися та-

кож на провінції, пр. у Перемишлі (промовляв Т. Ф.), у Золочеві (промовляв проф. Вашиш), у Коломиї (П. Франко). Українські часисони радо й безкористовно містять тепер висті та дописи про спортивне життя, редактори особисто цікавляться змаганнями. Так саме йолупарні календарі поміщуть радє статті на руханкові теми. Студії громадлян зазнають тов-о прихильників спорту та жертвуют значніми статки на потреби українського спорту.

Але успішній пропаланді стоїть все ще на перешкоді брак періодичного укр. спортивного часисну, що містив би фахові статті про розвиток

рідного спорту і стежила би також за спортом у чужих нацїях. Наші відчитки мають кільканайт таких часисників тїжєвнєвї і місчєвнїкї, мї 45 мїліонівчїм нарїд не можемо навіть на один здобується. В тому дається тепер відчувати велика недовстота готівки і кредиту. Все ласкаво помочі американськїмземлякїм опрвї не рушїться з місця. Вага руханки і спорту нї раз не менша відваги шїльчївнїцїм як колєспїрїтївнїкї не завважїт їм операції і сполучитї такою ж матеріалу піддержку всього громадьяства. Видатки оплатїть сторицею. Жертви принемо слати на адресу Сокола-Батька, Львів, Руська 20 з допискою на „Спортивий часис“.

Матеріалів для такого часисну прибралося вже до сїкї, є також оригінальні знімки, які виконувв „кружок євнїчїкї“, яко секція С.-Батька, а тепер виконувє фотографїчне атеїле п. Ю. Вішовського „Спорту“, уа. Осаїнських ч. 6. Українські спортивні кружки і клуби істнують по всїх бїльшїх і менїльшїх містах шїєї зах. України та об'єднують в Укр. Спортивний Союз. Футбольні дружини є такі „Україна“ (Трибуз (наліпшва), Мета, Рубішка, Зоря — всі у Львові), Беркут і Синава Чайка в Перемишлі, Буй-турт у Станиславові, Поділля в Тернопольї, „Скала“ в Стрию, „Пілігрїм“ в Прогонїчї, „Чайка“ в Калущї, „Земан“ у Луцьку, „Хортин“ в Рівнові. Про розвиток спорту на Великій Україні не маємо бїльшїх відомостї. Знаємо тільки, що по містах істнують там футбольні дружини, але не чїсто українські. В березні відбулися в Харкові міждержавні змагання між Україною й Москвоюшнм. (5-2).

На імїграції істнує в Данїгу спортивний кружок „Дніпро“ має 11 копунів, але дуже слабїх.

Найкраще зрозумівся в українській спорт на Чехословаччині, де пробуєє найбільше наших людей. У Празї є сїбїртовий кружок студентів і колегїя студів копаного м'яча, що об'єднує коло 100 спортсменів. Грають вони чїсто з чеськими й їмещїми дружинами. При тект академії „Спорту“, уа. Осаїнських ч. 6, істнує „Спортова агенція“ і перекладає.

Провїд і спортивний життєво України веде такі Тїмш, Найзакїшувє діяльність в Україно новозаснований Укр. Спортивний Союз (голова О. Норовський). Він має фахових референтів до ріжних гадузї спорту й атлетики. За починком проф. Гайдучка вироблено докладний програму змагань на цілий рік.

Досї відбулися такі змагання: Дня 11/У, 24 граа „Україна“ футбольні змагання за мїстєцтво з перемиском Беркутом та побїдила 2:0. Суддя п. А. Лукашевич.

Дня 18/У був „мєч“ між „Буй-Туром“ і „Беркутом“ у Калущї 3:2. Судював п. Стошчїк В. — Того-ж днї були в Львовї змагання наводєснїкїв на 10 м. Першїм тїрївак Круп у 26 м. 26 сек. другїм Камїнецький у 26 м. 40 сек.

Дня 25/У граа „Україна“ з „Буй-Туром“ та побїдила останнього 5:1 (1:1) Суддя п. А. Лукашевич.

Дня 1 червня був в Львовї на майдані Сокола-Батька великий Фестин при музїці з перунаковими вправами, а в Перемишлї „Україна“ набїла „Беркута“ 8:3 Судює був п. Володимир Стошчїк.

У С. Союза збудував перед Академічним Домом у Львовї три прегарні сїтківські токи коштом \$300. Святоче відкрїта грїща-бульб 18/У з промовою і поясненнями з професора Гайдучка. Тейбові змагання будуть 7. 8 і 9 червня. В червні будуть у Перемишлї В. Запорожський змагання, а 15/У будуть у Львовї змагання в плавання на укр. „Ставі“ („Світєзь“) і перегони на янєвських гостинїцї.

Скїл-Фестив занятїй тепер улажденям своєї площї. Захадєм кругом майдану зсей краю попрїмалися, тепер кїнаються роботи коло бїжнї. Незабаром т-во приступит до направи шляху наколєснїкїв, збудувє деревляну огорожу кругом шляху і кругловою стїною площї. Вїдїа займається збірковою фондїв на будову стєпєнї, якої кошті обчисленї на 1½ тїс. доларів.

В половинї вересня 1924 р. улаштують всі спортивні й руханковї т-ва спільно велику всеукр. олімпіаду у Львовї.

Інтєнсивній праї спортового т-ва „Україна“ (Трибуз) стоїть на перешкоді брак фондїв. Два футбольні змагання, улаштовані товариством скїлїсь великим недобором, не допїсла також фантова лєтерїя.

Ишїдї-а спортивної і кружкї калїкують також їїза недовстотї грошевїх засобїв.

Органїзатор П. Фр.

Львів, 1 червня, 1924.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧКУВАНА

ЛЮБА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

З ІНФОРМАЦІЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ З ДОДАТКОМ ДРУГИХ ЦІКАВИХ ВІДОМОСТІЙ.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

Замовлення разом з грїшми посылати на адресу: „СВОБОДА“, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШЬТЕ ПО ЦІННИЙ КНИЖОК ДО ДРУНАРНТ „С В О Б О Д И“, 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

І. том.

СПОГАДИ.

XX. (1905—1907).

(Львівське).

(76)

Керувати всєю літературною справою поки що взявся Грушевський, а я май йому помагати в редактуванню фелєтонів. На тому ми й стали і почали обмірковувати склад постійних співробітників, що вестимуть відліти в газеті. За секретаря, по ініціативі Грушевського, взяли С. Петлюру (тепер Головного Отамана У. Н. Р.). Взагалі треба сказати, що коли в мене почули, що газета з нового року буде давати висловлюватися всім напрямам, то вони завели стосунки з Грушевським і він гарнє напосадила, щоб приїздив до постійних газети. Леонтович не перечив, бо він взагалі не був ворогом соціал-демократичного напрямку, тільки раз-у-раз дразливо ставив до єрєствва і абцад його навіть там, де його й не було. Коли зайшла мова, чи запросити на той рік М. М. Грінченку, яка вела відліт „По Україні“, то Леонтович рішуче виступив проти того, його підтримав Грушевський. Леонтович доводив, що вона навмисне систематично підбїрає факти підлавіжє економії (дворів), аграрних ексцєсї і т. ін. Я заявляв, що вона констатує те, що є в життє, але Леонтович з обуренням доводив, що вона явно симпатизує тим фактам, обминає інші, а ці старанно наїмує і дає їм заголовки надзвичайно тенденційні. Я боронив М. М. Грінченку скїлькї міг, бо раз-у-раз вважав її дуже цїнним робїтником і дуже симпатичною людяною. Грушевський висловлювався проти неї з інших мотивів: він казав, що Грінченко заявив одверто вороже становище проти видавничого комітету і незрозуміло мати за постійного робїтника його жинку, бо при всїх своїх добрих якїстєх М. М. Грінченко все-ж таки їїшня свого чоловіка; її обох її співробітників від радїти я не вважав можливим робити

ським відліт, то нікому буде керувати газетою. Я з весни до осенї був занятий господарством і такі не почував себе до того здатним. Коли ми звернулися з проханням до Матушевського, щоб замїнив редактора, коли вїде Грушевський, то він рішучо відмовився, кажучи, що цїм зовсім задоволює, але я їїно бачив, що є якась причина. Коли Матушевський і мїною в той час установилися зїєх холїдїв відносини: хоч він їїно бачив, що я клопочусь тільки про те, щоб урвати газету, але йому прикро було, що всі наї обмірковували. Вїдїт без нього, хоч я йому одверто оповїдав про вєсїх їїд наших нарад, про новї умови при яких мав виходити газета. Цї холїдївостї у наших відносинах долгоє відїзвїла в мене, а в мене, певне, ще гірше, але я лєвен був, що згодом відносини між нами, як вольо дїєсно сталося, знов налагодїться. З Москотою Левїчнїком і мїною ніколи не був ніяк неприємний, він раз-у-раз піддержував в мене дух, радїв, що газета не вмерє і обївав суїа силами підтримувати її і на той рік. Про відносини з Грінченкою я вже казав, що був один член бущого редакційного комітету — В. Ф. Дурдовський, який взагалї ніколи жївої участї в газетї не брав, а тепер і зовсім зник, а Ефремов сїдї у тюрмі. Коли Матушевський рішуче відмовився бути за редактора, то ми спїлилися на тому, що М. С. Грушевський буде головним редактором, а Павловський помічником.

Тим часом коли пройшла зїєчка, що на будучий рік видїти не запросити Марк. Мик. Грінченку, то в редакції почалися наради, якїє обмірковували, але вони раз-у-раз переривалися, коли я заходив у тюрму кїмнату: видко було, що про щось радїється, змовляється і не хотять аби я чув. Нарештї якось до мене долоду приїшли Д. Дорошенко і Б. Ярошевський з заявою, що її проханням співробітників доводїється — ког їїно запрошено буде на той рік, щоб її знати як поводити ї т. д. Я запрошив її прийти у вєсєрї до Грушевського і там викладє їм. Коли ми зїїшлися у Грушевського, то він доводїє, що він звернувся до посланцїв, прибулих з такими словами;

В 1906 році газетою заправяв редакційний комітет і газета не прибрала успіху; Тепер видавцї у відновленню склади, хотїть попрабувати керувати газетою самї і просїти співробітників не завважїт їм, коли вони одних з теперїшньїх постійних співробітників запросять, і нададї вєстї відліти, а инїх запросят писати тільки від рїдїка. Всїм співробітникам не завважїт їм, щоб тільки про те, аби газета була і нїяких комерційних цїлей не має, а значить всїм свїдоми людям треба її тільки помагати, а не вставати патники в колєса.

Дорошенко і Ярошевський цїком з цїм погодилися і пішли на зібрання співробітників. Другого днї вони приїшли і заявили, що співробітників запрохували, рішуче не робити нїякої обстрїжкї і зовсім не будувати претензїї, коли з них ког не запросят на той рік для ведення відліта. Тодї Леонтович і Грушевський не запрохували для ведення відліта, а тільки писати від рїдїка. Я рішуче відмовився оголосити їм то з них остаеться на своїх відлідах, се-б, щоб я оголосив, що М. М. Грінченко та Л. Пахаревський не запрохували для ведення відліта, а тільки писати від рїдїка. Я рішуче відмовився оголосити їм то з них остаеться на своїх відлідах, се-б, щоб я оголосив, що М. М. Грінченко та Л. Пахаревський не запрохували для ведення відліта, а тільки писати від рїдїка. Я рішуче відмовився оголосити їм то з них остаеться на своїх відлідах, се-б, щоб я оголосив, що М. М. Грінченко та Л. Пахаревський не запрохували для ведення відліта, а тільки писати від рїдїка.

Склад редакції склався з таких осіб: помічник редактора М. С. Павловський, секретар — С. В. Петлюра; відліти: З газети журналї А. М. Хотович, „По Україні“ — Д. І. Дорошенко, „По Росїї“ — Л. М. Старицька-Черняхівська, закордонний відліт — М. Лозинський, а для Б. Ярошевського завєли фєльєвський відліт.

Перше число 1907 року вїстї розповсюдїлось, так само як і перше число 1906 року. Коли Сїпнїцький поїхав до начальника цензурного комітету

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШЬТЕ ПО НАЙНОВІШІЯ ЦІННИЙ КНИЖОК.

НЕБУВАЛЕ! МАС ГІСАНТЕТЕ ПОРАЖИТЬ МАРСЬКИЙ 20! З МНОГОЮ ІЛЮСТРАЦІЯМИ — Цїна за книжку

ЗАКАЗУВАННЯ РАЗОМ З ГРІШМАТИ НА АДРЕСУ: „СВОБОДА“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

